

ובכל מה דרעותיה דמאריה, אֲתַעֲבֵיד אֵיתָה
מקטרגא, רעויותיה דקוידשא בריך הוא, דיהון בגין
נשא תדר בפיזלחה, ויהבזן בארכ קשות, בגין
למיובי לוין בכמה טבין, הויל ורעויותיה דקOIDשא
בריך הוא בהאי, חדך אתי אעבדא בעבדא בישא,
ואשרתבה מקטרגא מגו רעויותיה דמאריה, ואסטי
לבני נשא לארכ ביש, ואדחי לוין מארכ טב,
יעביד לוין דלא יעבדוין רעotta דמאריהון, ואסטי
לבני נשא לארכ ביש.

אלא, ורק רעויותיה דמאריה עביד. למלפआ דהזה
לייה בר יהידאי, והזה רחימ ליה יתר,
ופקיד עליה ברחימז, דלא יקרב גראמייה לאתרא
בישא, בגין דבל מאן דיקרב לגבה, לאו כרא
אייהו לאעלא גו פלטריין דמלפआ. אוידי לייה ההוא
ברא, למעבד רעויותיה דאובי ברחימז.

לשון הקודש

אדוננו נעשה הוא מקטרג?! רצון הקדוש את רצון אדונם ומסטה את בני האדם
ברוך הוא שיקדו האנשים תמיד בעבודתו וילכו בדרך אמת כדי לזכותם בכמה טובות. הויל ורצוינו של הקדוש
אלא ורק שרצון אדוננו הוא עוזה. למלך שחתה לו בן יהידי והיה אוהב
אותו יותר, וצוה עליו באחבה שלא ברוך הוא בזה, אך בא עבד רע ונמצא
מקטרג מהתוך רצון אדוננו ומסטה את בני האדם בדרך רעה, ורזה אוטם
בדרכ טובה, ועוזה להם שלא יעשו

בְּבִתָּא דְמַלְפָא, לֶבר, חות חֲדָא זוֹנָה, יְאָה בְּחִיזָוֹן,
וַיְשִׁפְרָא בְּרִיאָה. לִיוּמֵין אָמֵר מַלְפָא,
בְּעִינָא לְמַחְמֵי רְעוּתִיה דְבָרִי לְגַבָּאי. קָרָא לְה
לְהָהִיא זוֹנָה, וַיֹּאמֶר לְה זִילִי וַתְּפַתִּי לֶברִי, לְמַחְמֵי
רְעוּתִיה דְבָרִי לְגַבָּאי. הָהִיא זוֹנָה מַאי עֲבָדָת, אֲזַלְתָ
אֲבָתְרִיה דְבָרִיה דְמַלְפָא שְׂרָאת לְחַבְקָא לִיה
וְלַנְשָׁקָא לִיה, וְלַפְתִּי לִיה בְּכָמָה פְּתֻווִין. אֵי הַהְוָא
בֶּרֶא יְאָה, וְאַצִּית לְפָקוּדָא דְאָבוֹי, גַּעַר בָּה, וְלֹא
אַצִּית לְה, וְדַחֵי לְה מְגִיה. כְּדִין אָבוֹי חֲדֵי בְּבָרִיה,
וְאַעֲלֵל לִיה לְגֹנוֹ פְּרָגּוֹדָא דְהִכְלִילָה, וַיְהִיב לִיה מְתַנֵּן
וְגַבּוֹזָא וַיָּקֶר סְגָנָא. מַאן גְּרִים בֶּל הָאֵי יָקֶר לְהָאֵי
בֶּרֶא, הָנוּ אִימָא הָהִיא זוֹנָה.

וְהָהִיא זוֹנָה אִית לְה שְׁבָחָא בְּהָאֵי או לֹאו.
וְדַאֵי שְׁבָחָא אִית לְה מִפְלָסְטְרִין. חֲדָה
דְעַבְדָת פָּקוּדָא דְמַלְפָא. וְתַדְ, דְגַרְמָת לִיה לְהָהָא

לשון הקודש

אותו ולפתותו בְּכָמָה פְּתֻווִים. אם אותן
בְּבִית חַפְלָך בְּחוֹזֵן תְּהִיא זוֹנָה אַתָּה נָאָה
בְּנָא יְאָה וְמַצִּית לְמַצִּית אָבוֹי – גַּוְעַר בָּה
וְלֹא מַצִּית לְה וְרוֹחָה אַוְתָה מְפֻנָה. וְאַוְ
אָבוֹי שְׁמָח בְּבָנו וּמְכַנֵּיסו לְתוֹךְ הַפְּרָגּוֹד
שֶׁל הִכְלִילָה, וְנוֹתֵן לו מְתַנּוֹת וְאוֹצְרוֹת
וְכְבוֹד רַב. מַי גַּרְם אַת בֶּל הַכְּבוֹד הָזָה
לְבִן תְּהִיא? תְּהִיא אֹוֹמֶר, אַוְתָה זוֹנָה.
וְאַוְתָה זוֹנָה יִשְׁלֵה בָּה זָהָה שְׁבָח אָוּלָא?

הַבָּן לְעַשּׂוֹת רְצָוֹן אָבוֹי בְּאֶחָדָה.
בְּבִית חַפְלָך בְּחוֹזֵן תְּהִיא זוֹנָה אַתָּה נָאָה
לְמַרְאָה וַיַּפְתֵּת תָּאָר. לִימִם אָמֵר הַמֶּלֶךְ,
אֲנִי רֹצֶח לְרֹאֹת אֶת רְצָוֹן שֶׁל בְּנֵי
אָלֵי. קָרָא לְאַוְתָה הָזָה וְאָמֵר לְה: לְבִי
וְתְּפַתִּי אֶת בְּנֵי, כְּדִין לְרֹאֹת אֶת רְצָוֹן
בְּנֵי אָלֵי. מַה עֲשָׂתָה אַוְתָה זוֹנָה? חַלְבָה
אַחֲר בָּן הַמֶּלֶך וְהַתִּילָה לְחַבְקָק וְלַנְשָׁק

ברא, לבל ההוא טיבו, לבל האי רחימיו דמלכא
לגביה. ועל דא כתיב, (בראשית א) ונהנה טוב מאד.
ונהנה טוב, דא מלך חיים. מאד, דא מלך
המוות, דאיהו נקי טוב מאד, למאן דאצית
פקודין דמאריה. ותא חוי, אי לא יהא האי
מקטרגא, לא ירתון צדיקיא הנוי גנויא עלאיין,
דזמיגין לירטא לעלמא דאתה.

זֶבְּאַיִן אֵינֵן דָעֵרָעַי בְּהָאִי מַקְטְּרָגָא, זֶבְּאַיִן
אֵינֵן דָלָא אָעֵרָעַי בִּיה. זֶבְּאַיִן אֵינֵן
דָעֵרָעַי בִּיה, זֶאָשְׁתְּזִיבּוּ מִנְיָה, דְבָגִינִיה יָרְתִּין כָּל
אֵינֵן טְבִין, זָכָל אֵינֵן עֲדֹזִין, זָכָל אֵינֵן כְּסֻופִין
דָעַלְמָא דָאתָה, דָעַלְיהָ בְּתִיב (ישעה ס) עַזְן לֹא רָאַתָּה
אלְהִים זָוַלְתָה.

לשון הקודש

הצדיקים את הגנויים העליונים הלאו,
שעתידים לרשות עולם הבא.
אשריהם שנפנשו במקטרן היה,
ושערמה לאוטו הבן כל אורו הטוב וכל
האהבה הוא של המלך אלוי. ועל זה
כתב (בראשית א) ונהנה טוב מאד. ונהנה
טוב כל מלך החיים. מאד, דא מלך
המוות, שהוא ונקי טוב מאד למי
שמוציא למצוות רבונו. ובא ראה, אם
לא יהיה המקטרן דעה, לא הי ירושים

ונדי שיש לה שבך מכל הצדדים. אחד –
שעשתה את רצון המלך. ואחד –
שנרגמה לאוטו הבן כל אורו הטוב וכל
האהבה הוא של המלך אלוי. ועל זה
כתב (בראשית א) ונהנה טוב מאד. זה
מלך המוות, שהוא ונקי טוב מאד למי
שמוציא למצוות רבונו. ובא ראה, אם

**וַיְמִלֵּא אִינּוֹ דָּלָא אֲעַרְעָוּ בֵּיהַ, דְּבָגִינִיהַ יַרְתִּין
גַּיהֲנָם, וְאַטְרָדוֹ מִאָרֶץ הַחַיִים, דָּהָא אִינּוֹ
חַיְבָיא דְאֲעַרְעָוּ בֵּיהַ, הַוֹּ צִירָתִין לֵיהַ, וְאַתְמַשְׁבוֹ
אַבְתָּרִיהַ. וְעַל דָּא אֵיתַ לְצִדְיקִיא לְמִזְוקָן לֵיהַ טְבִין
דָּהָא בְּגִינִיהַ יַרְתִּין כֹּל אִינּוֹ טְבָאנּוֹ וְעַדְזִין וּכְסֻופִין
לְעַלְמָא דָאַתִּי.**

תוֹעַלְתָּא דָהָא מַקְטָרָגָא. בְּדַחֲרֵי חַיְבָיא צִירָתִין
לֵיהַ (דף קס' ג' ע"ב) מַאי אִיהַ. אַלְאָ, אַף
עַל גַּב דְּלִילַת לֵיהַ תֹּועַלְתָּא, פְּקוֹדָא דְמַאֲרִיהַ אִיהַ
עַבִּיד. וְתוֹ, דָהָא אַתְתָּקָפָ בְּגַיִן הָאֵי, הַזָּאֵיל וְאִיהַ
רָע, אַתְתָּקָפָ בְּדַעַת עַבִּיד בַּיָּשׁ. חַיְבָא לֹא אַתְתָּקָפָ
עַד דְּקָטִיל בָּר נֶשׁ, בֵּין דְּקָטִיל בָּנִי נֶשֶׁא, בְּדַיִן
אַתְתָּקָפָ וְאַתְגָּבָר בְּחִילִיהַ, וְאֵיתַ לֵיהַ נִיְחָא. בְּדַ
הַזָּא מַקְטָרָגָא, דְאַתְקָרִי מְלָאֵךְ הַפְּמוֹת, לֹא
אַתְגָּבָר בְּחִילִיהַ, עַד דְאַסְטִי לְבָנִי נֶשֶׁא, וּמַקְטָרָגָ

לשון הקודש

וְאַשְׁרֵי אֹתָם שֶׁלֹּא פָגְשׂוּ בָוּ, שְׁבָשְׁבִילָוּ
יוֹרְשִׁים גִּיהְנָם וְגַטְרָדוֹ מִאָרֶץ הַחַיִים,
שְׁהָרִי אֹתָם הַרְשָׁעִים שְׁפָגְשׂוּ אֹתוֹ, הַיּ
מְצִיתִים לוֹ וְגַמְשָׁכוּ אַחֲרָיו, וְעַל זֶה יִשְׁ
לְצִדְיקִים לְהַחֲזִיקָן לוֹ טֹובָה, שְׁהָרִי בְּגַלְלוֹ
יוֹרְשִׁים כָּל אָוֹתָן הַטוֹּבוֹת וְעַדְגִּים
וְתִשְׁקּוֹת לְעוֹלָם הַבָּא.
מַהְיִי תֹּועַלְתָּהוֹ שֶׁל הַמַּקְטָרָגָן הַזֶּה בְּאַשְׁר

לוֹן, וְקַטִּיל לֹן, כִּדְין אֵית לֵיה נִיְחָא, וְאַתְּתַקֵּף
וְאַתְּגַבֵּר בְּחִילֵיה.

כַּמָּה דְאַתְּתַקֵּף סֶטֶרَا דְחִים, פְּד בְּנֵי נְשָׁא טְבִין,
וַיְהִיכְוּן בְּאֶרֶח מִישָּׁר. אֲוֹפָה הַכִּי, הַאִ
מְקַטְּרָגָא אַתְּתַקֵּף וְאַתְּגַבֵּר, כְּפָד חַיְבָיא צִיְתִין לֵיה,
וְשְׁלִיט עַלְיוֹהוּ. רְחַמְנָא לִישָׁזְבָּן. וַעֲבָאיָן אִינְנוּ
דוֹזְבָּאָן לְגַצְחָא לֵיה, וְלְאַכְפִּיא לֵיה, לְמַזְבִּי בְּגִינִיה
לְעַלְמָא דְאַתִּי, וְאַתְּתַקֵּף בְּר נְש בְּמַלְכָא קְדִישָׁא
תְּדִיר, עַל דָּא וְדָא אַתְּמָר, (תְּהָלִים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם
עוֹז לוֹ בָּךְ מִסְלֹות בְּלִבְבָם, וַעֲבָאיָן אִינְנוּ בְּהָאִ
עַלְמָא וּבְעַלְמָא דְאַתִּי.

רַבִּי יוֹסֵי וּרַבִּי יְהוּדָה וּרַבִּי חִיא, הַוו אַזְלָי
בְּאֶרֶחָא, פָּגַע בְּהוּ רַבִּי אַלְעֹזָר, עַד דְחַמוּ
לֵיה, נִחְתָּנוּ מִן חַמְרִי בְּלָהּוּ. אָמַר רַבִּי אַלְעֹזָר, וְדָאִ

לשון הקודש

מְתַגְּבָר בְּכָהוּ, עַד שְׁמִסְטָה אֶת בְּנֵי
הָאָדָם וּמְקַטְּרָג לְהָם וְחוֹרֵג אֹתוֹתָם, וְאוֹ
לְעַלְמָם הַבָּא, וּמְתַחְזֵק אָדָם בְּמַלְךָ
הַקְּדוּשָׁתִימִיד. עַל זֶה וְנָאִי נָאָמָר, (תְּהָלִים
ט) אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ בָּךְ מִסְלֹות
בְּלִבְבָם. אֲשֶׁרִיָּם בְּעַלְמָם הַהָה וּבְעַלְמָם
בְּלִבְבָם. הַבָּא.
רַבִּי יוֹסֵי וּרַבִּי יְהוּדָה וּרַבִּי חִיא הָיִן
בְּשָׁהָרְשָׁעִים מִצְיָתִים לוֹ, וְהָוָא שׁוֹלֵט
הַוּלְכִים בְּדָרְךָ. פָּגַש בָּהָם רַבִּי אַלְעֹזָר.
עַלְיָהָם. הַרְחָמָן יָצַלְנוּ. וְאֲשֶׁרִי אֹתוֹתָם

אנפַי שְׁבִינַתָּא חַמִּינָא. דהא כד חמי בר נש צדיקיא, או זפאיין די בדרא, ואערע בהז, ודאי אינן אנפַי שְׁבִינַתָּא. ואמאי אקרזן אנפַי שְׁבִינַתָּא. בגין דשכינַתָּא אסתתרת בגוינויהו, איהי בסתימונך, ואיננו באתגליא. בגין דשכינַתָּא אינן דקרי בין לה, אקרזן פנים דיללה. ומאן אינן. אינן דאייהי אתקנתה בהדריהו לאתחזהה לגביה מלכָא עלאה. זהואיל ואותון הכא, ודאי שְׁבִינַתָּא אתקנתה עלייבו, ואותון פנים דיללה. (ס"א ואערע בהז ודאי חמי אנפַי שְׁבִינַתָּא בגין דשכינַתָּא אסתתר בגוינויהו איהי בסתימונך ואיננו באתגליא ואיהי אתקנתה בהדריהו לאתחזהה קמי מלכָא וחואיל ואותון הכא תלטה וראי שְׁבִינַתָּא אתקנתה עלייבו ושריאו בגוינויבו).

פתח ואמֵר, (בראשית לו) קח נא את ברכתاي אשר הובאת לך וגוי, פֶּרֶד חַמָּא יַעֲקֹב לְסֻמָּאל,
מקטרגָא בְּהַזּוֹא לִילִיא, חַמָּא לֵיה בְּהַזּוֹא דִיזְקָנָא

לשון הקידוש

להראות אצל הפלך העליון. וחואיל עד שראו אותו, ירדו כלם מן החמורים. אמר רבי אלעזר, ודאי פני השכינה ראיini, שעורי בשרוואה אדם צדיקים או וכאים שבדור ופוגש בהם, ודאי הם פני השכינה. ולמה נקראו פני השכינה? מישום שׁשכינה מסתתרת בתוכם, היא בستر וهم ב글וי, והיא נתקנת עטם להראות לפניה הפלך. וחואיל ואתם באן שלשה, ודאי שהשכינה נתקנה בעטם ושורה בתוכם). **פתח ואמֵר,** (בראשית לו) קח נא את ברכתاي אשר הובאת לך וגוי. בשראה יעקב את סומאל מקטרג באתו לילדה, עד שראו אותו שׁהיא נתקנתה עטם אמר רבי אלעזר, ודאי פני השכינה ראיini, שעורי בשרוואה אדם צדיקים או וכאים שבדור ופוגש בהם, ודאי הם פני השכינה. ולמה נקראו פני השכינה? מישום שׁשכינה מסתתרת בתוכם, היא בستر וهم ב글וי, הם בגולוי. מישום שהם קרוביים של השכינה, הם נקראים פנים שלה. וכי הם? אותם שהיא נתקנתה עטם

דָעֵשׁו, וְלֹא אֲשֶׁתְמֹדַע בֵּיהֶ עד דִסְלִיק צְפְרָא. כִּיּוֹן
דִסְלִיק צְפְרָא, וְאֲשֶׁגֶת בֵּיהֶ חַמָּא לֵיהֶ בְּאַנְפֵיָן
סְתִימַין וְאַתְגְּלִיָּן. אֲסִטְבֵּל בְּהַהּוֹא דִיזְקָנָא, דְהַזָּה
כְדִיזְקָנָא דְעֵשׁו, מִינֶד אֲשֶׁגֶת וַיַּדְעַ דְהַזָּה מִמְנָא
דְעֵשׁו. אֲתָקִיף בֵּיהֶ מַה בְּתִיב, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר
שְׁלַחַנִי כִּי עַלְהָה הַשְׁחָר. וְחַבְרִיא אַתְעָרוֹ, דְבָגִין
דְמַטָּא זְמִינָה לְזָמְרָא וְלְשַׁבְחָא לֵיהֶ לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הַזָּה, וְעַל דָא כִּי עַלְהָה הַשְׁחָר.

וְהַבָּא אֵית לְאַסְטְבָּלָא, דְזָמְרָא שְׁלַטְנוֹתָא דִילִיה
לְאוֹ אֵיתָו אֶלְאָ בְּלִילִיא, גּוֹ חַשּׁוּבָא, וְרוֹזָא
דָא (שיר השירים ג) מִפְחָד בְּלִילּוֹת דָא פְחַדָא דִגְיהָנָם.
וְמַה דָא מִר בְּלִילּוֹת. רְצֹנוֹ לְאַמְרָ אֵיתָו וּנוֹקְבָּיהָ.
וּבְגִינִי בְּךָ לֹא שְׁלִיטָ אֶלְאָ בְּלִילִיא.

וְדָא דָא מִר וַיֹּאמֶר שְׁלַחַנִי כִּי עַלְהָה הַשְׁחָר. מַאי
כִּי עַלְהָה הַשְׁחָר. בְּגִין דְבָד אַתִּי צְפְרָא,

לשון הקודש

ראָה אָתוֹ בְּדִמוֹת עֵשֶׂו, וְלֹא הַכִּיר בּוֹ לִומֶר וְלִשְׁבַּח אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,
עד שְׁעַלְהָה הַבָּקָר. כִּיּוֹן שְׁעַלְהָה הַבָּקָר
וְהַשְׁגַּת בּוֹ, רָאָה אָתוֹ בְּפֶגַים נִסְתָּרִים
וְגַלוּוּם. הַתְּבוּנָה בְּאַוְתָה דִמוֹת שְׁהִתְהַ
כְּדִמוֹת עֵשֶׂו, מִינֶד הַשְׁגַּת וַיַּדְעַ שְׁהִי
מִמְנָה שֶׁל עֵשֶׂו וְהַחוֹיק בּוֹ. מַה בְּהַזְבָּבָן?
וְבְשִׁבְעַל בְּךָ לֹא שׁוֹלֵט אֶלְאָ בְּלִילָה.
וְזֹה שָׁאַמֵּר וַיֹּאמֶר שְׁלַחַנִי כִּי עַלְהָה
וְהַחֲבָרִים הַעֲרוֹג, שְׁבָשְׁבַּל שְׁהַגְּנִיעַ זְמָנוֹ

וְאַתָּעֶבֶר שָׁלֹטָנוּ דְחַשׂוֹבָא דְלִילִיאָ, כְּדֵין עַל אֲיוֹהוּ
וְאוּכְלוֹסִיה בְּנוֹיכְבָא דְתַהוֹמָא רְבָא, דְלִסְטָר צְפֹן,
עַד דְעַל לִילִיאָ, וְאַשְׁתָרוּ כְלַבִּי, וְשָׁלֹטִי וְמִשְׁטָטִי
בְּלִילִיאָ, (ר"א בעלמא) עַד דְאָתִי צְפָרָא. וְעַל דָא הָוה
דְחִיק לוֹמֶר, שָׁלַחֲנִי כִּי עַלְהָה הַשְׁחָר, דָהָא לֹא
שָׁלִיט בִּימָמָא.

כְּגַ�וְנָא דָא גָלוֹתָא דִיְשְׁרָאֵל, דָאֲיוֹהוּ בְּלִילִיאָ,
וְאַקְרֵי לִילָה. מְלָכָא עֲבוֹדָת פּוֹכְבִים
וּמְזֻלּוֹת חִיבָא שָׁלֹטָא עַלְיָהוּ דִיְשְׁרָאֵל, עַד דִיְתִי
צְפָרָא וַיְגַהֵיר לֹזֶן קְדֹשָא בְּרִיךְ הַזָּא, וַיַּתְעַבֵּר
שְׁלַטְנִיהָזָן, וְעַל דָא כִּי עַלְהָה הַשְׁחָר, דְחִיק הָוה
בִּידִיה, וַתְשַׁש חִילִיה, דָהָא אַתָּעֶבֶר לִילִיאָ וְעַל
דָא אַתְתַּקְפֵי יַעֲקֹב בִּיה, וְחַמָּא דִיְקִנִּיה פְּדִיּוֹקְנָא
דְעָשָׂו, אָבֶל לֹא בְּאַתְגָּלִיא בָּל בְּךָ. וּבְדֵין אָודִי
לִיה עַל בְּרִכָּאָן.

לשון הקודש

שׁוֹלֵט בַּיּוֹם.
כְּמוֹ זֶה גָלוֹתָם של יִשְׁרָאֵל, שְׁחוֹא
בְלִילָה וְגִרְאָתָה לִילָה. מֶלֶךְ עַזְבָרִי
וְאוּכְלוֹסִיו בְּנָקָב תְּהֻום רְבָה שְׁלָצָר
צְפֹן, עַד שְׁנָכְנָס הַלִּילָה, וְנְשָׁאָרִים
הַכְּלִבִים, וְשׁוֹלְטִים וּמְשׁוֹטְטִים בְלִילָה
(בְּעוּלָם) עַד שְׁבָא הַבְּקָר. וְלִבְנָה דָוחַק
לוֹמֶר, שָׁלַחֲנִי כִּי עַלְהָה הַשְׁחָר, שְׁהָרִי לֹא

הַשְׁחָר. מַה זוּ בִּי עַלְהָה הַשְׁחָר? מִשּׁוּם
שְׁבְשִׁמְגַע הַבְּקָר וְעוֹבֵר שְׁלֹטוֹנוּ של
הַחַשְׁךְ של הַלִּילָה, אוֹ נְכָנָס הוּא
וְאוּכְלוֹסִיו בְּנָקָב תְּהֻום רְבָה שְׁלָצָר
צְפֹן, עַד שְׁנָכְנָס הַלִּילָה, וְנְשָׁאָרִים
הַכְּלִבִים, וְשׁוֹלְטִים וּמְשׁוֹטְטִים בְלִילָה
לְעוּלָם) עַד שְׁבָא הַבְּקָר. וְלִבְנָה דָוחַק
לוֹמֶר, שָׁלַחֲנִי כִּי עַלְהָה הַשְׁחָר, שְׁהָרִי לֹא

מַה בְּתִיב לְבָתֶר, (בראשית לג) כי על פָנֵיכֶם בְּרִאוֹת פָנֵיכֶם אֱלֹהִים וּתְרִצָנִי. חִכָּמָא בָאַיִינָן, אֲנָפִין דְעַשׂו כְדִיוֹקָנוּ דָאַתְחָזֵי לֵיה סָמָא"ל מִפְשֵׁת, דָהָא בְכָל אָתָר דָבָר גַשׁ אַתְקָשָׁר, הַכִּי אַתְחָזֵי בָאֲנָפּוֹי. וְאַתָּנוּ קְדִישִׁי עַלְיוֹגִין שְׁבִינְתָא בְהַדִּיבָר, וְאֲנָפִין דְלֻבּוֹן בָאַיִינָן אֲנָפִין דִילָה, וְבָאיַן אַתָּנוּ. אָמַר אֵי אָרְחָא חָדָא הוֹינָא אָזְלִי בְהַדִּיבָר, הוֹינָא יַתְבִּי עַמְבּוֹן, הַשְׁתָא דָאַתָּנוּ לְאָרְחִיכָה, וְאֲנָא לְאָרְחִי, אַתְפְּרֵשׁ מַנִּיבָי בְמַיְלִי (דף קס"ד ע"א) דָאוֹרִיתָא.

פָתָח וְאָמַר (תהלים קכ) שיר הַמְעֻלוֹת לְשָׁלְמָה אֵם יִי' לֹא יִבְנֶה בֵית שֹׁוֹא עַמְלוֹ בָזְנוֹיו בָזָו אֵם יִי' לֹא יִשְׁמֶר עִיר שֹׁוֹא שְׁקָד שׂוֹמֵר. וּכְיַשְׁלָמָה אָמַר תְזִשְׁבַחְתָא דָא בְּדַבָּר בְּנָה בֵי מִקְדְשָׁא. לְאוּ הַכִּי, דָהָא דָוד מַלְכָא אָמַר לֵיה בְגִין שָׁלְמָה מַלְכָא בְּרִיה, בְּדַ

לשון הקודש

בו וְרָאָה דִיוֹקָנו כְדִיוֹקָנו שֶל עַשּׂו, אָבֵל לא בָל בָד בְגָלוֹי, וְאוּ הוֹדָה לוּ עַל חַבְרָכוֹת. מה בְתִיב אַחֲרֵי זֶה? שם לוּ בִי עַל פָנֵיכֶם בְּרִאָת פָנֵיכֶם אֱלֹהִים וּתְרִצָנִי. רְאִיתִי פָנֵיכֶם בְּרִאָת פָנֵיכֶם אֱלֹהִים וּתְרִצָנִי. שְׁרָאָה בְאַוּתָם הַפָּנִים שֶל עַשּׂו בְּדָמוֹת שְׁנָרָאָה לוּ סָמָאל מִפְשֵׁת, שְׁהָרִי בְכָל מֶקְומָם שָׁאָדָם נְקָשָׁר, בָד נְרָאִים פָנִים, וְאַתָּם קְדוֹשִׁים עַלְיוֹגִים, שְׁבִינָה עַמְכָם,

פָתָח וְאָמַר, (תהלים קכ) שיר הַמְעֻלוֹת לְשָׁלְמָה אֵם ה' לֹא יִבְנֶה בֵית שֹׁוֹא עַמְלוֹ שׂוֹמֵר. וּכְיַשְׁלָמָה אָמַר תְזִשְׁבַחְתָא דָא בְּרִכְבָּרִי תורה.

אתך נתן לך נגבה, ואמר ליה על שלמה דאייהו יבנוי כי מקדשא. ולבתר דוד מלכָא אחוי לשלהמה בריה דיזקנא דבי מקדשא. פיוון דחמא דוד דיזקנא דבי מקדשא, וכל תקוני, אמר שירתא על שלמה בריה, ואמר אם יי' לא יבנה בית וגו'.

דבר אחר Shir המעלות לשלהמה, למלכָא דשלמה דיליה. והאי שירתא אייה שירתא ותשבחתא על כל שאר שירתא, ושירתא חדא סלקא על בלהו. אם יי' לא יבנה בית, דחמא דוד מלכָא, כל אינון עמודין שבעה, דהאי בית קאים עליוו, דאיןון קימי שורין שורין, למבניhai בית. לעילא מפלחו קימא מאירה דביתא דואיל על גביהו, וזהיב לוון חילא ותוקפָא, לכל חדר וחר בדקא יאות.

לשון הקודש

פשבנה את בית המקדש? לא כה, לפלא שהרוי דוד הפלך אמר לו בשבי שלמה שира ותשבחת על כל שאר השירה, בננו, בשבא נתן אצלו ואמר לו על שלמה שזו יבנה את בית המקדש. ואחר כה דוד הפלך הראה לשלהמה בננו את דיזקן בית המקדש. פיוון שראה דוד את דיזקן בית המקדש וכל תקוני, אמר שירה על שלמה בננו, ואמר אם ה' לא יבנה בית וגו'.

דבר אחר Shir המעלות לשלהמה -

יעל דא אמר דוד, אֵי הָאִי מַלְכָא דְשַׁלְמָא כֹּלֶא
דייליה, דאיהו מאיריה דביתא, לא בני להאי
ביתא, שוא עמלו בוניו בו, אינזון (פי' עמודים) קיימין
דקוימין למבני על האי ביתא. אם יי' לא ישמר
עיר, דא מלכא דשלמא כלל דיליה. שוא שקד
שומר, דא איהו חד קיימא דעלמא אתחkon עליה,
ומגע. צדיק, דהא איהו גטיר לה להאי עיר.

משבנא דעבד משה, יהושע היה קאים תדריך
ונטירליה, דהא לית גטירו דייליה בר
ביה דאקרי נער, דבתיב, (שמות ל) ומשרתו יהושע
בן נון נער לא ימיש מהוו האهل. לבתר האי
משבנא לא היה גטיר, אלא בגין נער אחרא,
דבתיב, (שמואל א ג) והנער שמואל משרת, (והו מסדר תפן)
בגין דלית גטירו דמשבנא, אלא בגין. (אבל כי מקדשא

לשון הקידש

המשבן שעשה משה, תמיד היה
יהושע עומד ושומר אותו, שחריר אין
שמירתו - רק בזה שנקרה נער, שברוב
(שמות ל) ומשרתו יהושע בן נון נער לא
ימיש מהוו האهل. אחר כד משבן זה
לא היה שומר אלא בשביל נער אחר,
שברוב (שמואל א) והנער שמואל משרת.
(היה מסדר שם) משום שאין שמירת המשבן
עליו, ומהו? צדיק, שחררי הוא שומר
אלא בגין. (אבל כי המקדש אינו כן, שאין שמירתו

יעל זה אמר רוד, אם המלך היה שבל
השלום שלו, שהוא בעל הבית, לא
בונה את הבית הזה - שוא עמלו בוניו
בו, אותן עמודים שעומדים לבנות על
הבית הזה. אם כי לא ישמר עיר - זה
מלך שבל השלום שלו. שוא שקד
שומר - והוא עמוד אחד שהעולים התתקנו
עליו, ומהו? צדיק, שחררי הוא שומר
את אותה העיר.

לאו הַכִּי דָּלָא נְטִירָו דִּילִיה אֵלָא בְּקוֹדֵשׁא בֶּרֶיךְ הַוָּא דְּכַתִּיב אֵם יְיָ לֹא יִשְׁמֹר עִיר שְׂוָא שְׁקָד שְׁוֹמֵר) וַיְמַן אֵיתָו שְׁוֹמֵר דָּא. הַהוּא דְּגַטִּיר מְשֻׁבְּנָא דְּאָקְרֵי הַכִּי נְעָר מִטְּטוֹרָן.

אֲבָל אַתָּוּן קְדִישֵּׁי עַלְיוֹנִין, לֹאוּ נְטִירָו דָּלְבָּזָן בְּגַטִּירָו הַמְשֻׁבְּנָא, אֵלָא נְטִירָו דָּלְבָּזָן בְּגַטִּירָו דְּכִי מִקְדְּשָׁא, קְדֵשָׁא בֶּרֶיךְ הַזָּא בְּלַחְזָדָיו, דְּכַתִּיב אֵם יְיָ לֹא יִשְׁמֹר עִיר שְׂוָא שְׁקָד שְׁוֹמֵר, דְּהָא בְּכָל זְמָנָא דְּצִדְיקִיא אַזְלִי בְּאַרְחָא, קְדֵשָׁא בֶּרֶיךְ הַזָּא נְטִיר לֹזָן תְּדִיר, דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים קְכָא) יְיָ:

יִשְׁמֹר צָאתְךָ וּבוֹאךָ.

אַזְלָוּ אַבְתָּרִיה, וְאַזְפּוּחוּ תְּלַתָּ מְלִין, וְאַהֲדָרוּ לְאַרְחִיהוּ קְרוּ עַלְיָה, (תְּהִלִּים צָא) בַּי מְלָאכִיו יִצְנָה לְדֹךְ לְשִׁמְרָד בְּכָל דְּרֶכֶיהָ, עַל בְּפִים יִשְׁאַונְךָ וְגַ�וּ. (משל כי) יִשְׁמָה אַבִּיךְ וְאַמְּךָ וְתָגֵל יוֹלְדָתָךְ.

לשון הקודש

בְּכָל זְמָן שְׁעִידִים הַוְּלִיכִים בְּדָרְחָה, אֵלָא בְּקוֹדֵשׁ-בָּרוּךְ-הָוּא, שְׁבַתּוּב אֵם ה' לֹא יִשְׁמֹר עִיר שְׂוָא שְׁקָד שְׁוֹמֵר וּמִיהוּ הַשּׁוֹמֵר הַזָּה? אָתוֹ שְׁשֹׁמֵר הַמְשֻׁבְּנָא שְׁגָךְרָא בָּה: נְעָר מִטְּטוֹרָן.

אֲבָל אַתָּם קְדוּשִׁים עַלְיוֹנִים, אֵין שְׁמִירְתָּכֶם בָּמוֹ שְׁמִירַת הַמְשֻׁבְּנָא, אֵלָא שְׁמִירְתָּכֶם בְּשִׁמְירַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הַקְדּוּשָׁ בָּרוּךְ הַוָּא לְבָהָן, שְׁבַתּוּב אֵם ה' לֹא יִשְׁמֹר עִיר שְׂוָא שְׁקָד שְׁוֹמֵר. שְׁהָרִי

אַבִּיךְ וְאַמְּךָ וְתָגֵל יוֹלְדָתָךְ.

וְאֵת הַמִּשְׁבֵּן תַּעֲשֶׂה עָשֵׂר יְרִיעָת וְגוֹ'. (שמות כו) רַבִּי יְהוֹדָה פָּתָח, (משל יד) בָּרְבָּם עַמְּדָה הַדָּרָת מֶלֶךְ, וּבָאַפְּסִים לְאָמֵן מִחְתָּתָ רְזוֹן. בָּרְבָּם עַמְּדָה הַדָּרָת מֶלֶךְ, אֲלֵין אִינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּכִתְיבָּהוּ (דברים ז) כִּי עַמְּדָה קָדוֹשׁ אַתָּה לִי' אֱלֹהִיךְ. וְאִינּוֹן עַמְּאָ דְּסָלְקִין לְכָמָה אַלְפִּין, וּלְכָמָה רְבוּן, וּבְדַ אִינּוֹן סְגִיאַין בְּחַוְשְׁבְגִיהּוֹן, יִקְרָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵינוֹ. דְּהָא עַלְמַיִן וַתְּתַפְּאַין מִשְׁבָּחָתָן שְׁמֵיהַ דְּמַלְכָּא עַלְמָה, וּמִשְׁבָּחָתָן לִיהְ בְּגַיִן עַמְּאָ קָדִישָׁא דָא. דְּהָא הוּא דְּכִתְיבָּה, (דברים ז) רַק עַמְּחַבָּם וְגַבּוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה.

וְאֵי תִּמְאָה, הָא בְּתִיב, (דברים ז) כִּי אַתָּם הַמְּעֻט מִפֶּלֶן הַעֲמִים, אַלְאָ, מִפֶּלֶן הַעֲמִים וְדָאי, אַבְלָן מַעֲמָא תַּדְ יִתְיַיר סְגִיאַין אִינּוֹן. דְּהָא לִית עַמְּאָ בְּכָל עַלְמָא רַב וּסְגִי בְּיִשְׂרָאֵל. וְאֵי תִּמְאָה בְּגַי יִשְׁמַעְאל,

לשון הקידוש

וְאֵת הַמִּשְׁבֵּן תַּעֲשֶׂה עָשֵׂר יְרִיעָת וְגוֹ'. רַבִּי יְהוֹדָה פָּתָח, (שם יד) בָּרְבָּם עַמְּדָה הַדָּרָת מֶלֶךְ וּבָאַפְּסִים לְאָמֵן מִחְתָּתָ רְזוֹן. בָּרְבָּם עַמְּדָה הַדָּרָת מֶלֶךְ - אֲלָה הֵם יִשְׂרָאֵל, שְׁבָתוֹב (שם ז) רַק עַמְּחַבָּם וְגַבּוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה.

וְאֵם תָּאמֶר, הָרִי בְּתוּב (שם ז) כִּי אַתָּם הַמְּעֻט מִפֶּלֶן הַעֲמִים - אַלְאָ, מִפֶּלֶן הַעֲמִים וְדָאי, אַבְלָן מַעֲמָא אַחֲרָה הֵם יוֹתֵר רַבִּים. וּלְכָמָה רְבּוֹת, וּבְשָׁהַם רַבִּים בְּחַשְׁבּוֹנִים, זֶהוּ בָּבּוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשָׁ בָּרוּךְ הוּא, שְׁהָרִי עַלְיוֹנִים וַתְּחַתּוֹנִים מִשְׁבָּחִים

וְהִא בְּנֵי אֲדֹם, הָא בִּמְהָ אִינּוֹן. וְהִא הַכִּי סְגִיאָין
אִינּוֹן, אָבָל בֶּל שֶׁאָר עַמְיוֹן בְּלָהּוּ מִתְעַרְבִּי אֶלְיָזָר
בְּאֶלְיָזָר, בְּנִין אֵית לְעֵם דָא, בְּעֵם דָא, וְלֹא לְיָזָר בְּנִין
בְּעֵם אַחֲרָא, וְאֶלְיָזָר בְּאַחֲרָא. וְבְנִין כֵּד לִית עַמְּא
בְּכֶל עַלְמָא, רַב סְגִיא כִּישָׂרָאֵל, עַמְּא בְּרִירָא
וַיְחִידָּאָה, אֶלְיָזָר בְּאֶלְיָזָר, בְּלָא עַרְבּוּבִיא אַחֲרָא כָּלָל,
דְּבַתִּיב כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לִיְיָ אַלְהָיהָה, וּבְךָ בְּחֶר
יְיָ, וְעַל דָא בְּרַב עַם הַדָּרָת מֶלֶךְ, הַדָּרוֹא אִיהָו
דְּמֶלֶבָא עַלְאָה קָדוֹשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תו בְּזִמְנָא (ד"ף קס"ד ע"ב) דְּקָוִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָتֵי לִבִּי
כְּבָנִישָׂתָא, (ראי יהו מקדש מעט) וּבֶל עַמְּא אָתֵין בְּחֶדָא,
וּמְצָלָאן, וְאוֹדָן, וּמְשִׁבְחָן לִיהְ לְקָוִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
כְּדִין הַדָּרוֹא דְּמֶלֶךְ אִיהָו, דְּמֶלֶךְ סְתָם דָא מֶלֶבָא
קָדוֹשָׁא. (ד"א מְשִׁיחָא) דְּאַתְּתָּקָן בְּשִׁפְרוֹז וּבְתַקְוָנָא
לְסִלְקָא לְעִילָא.

לשון הקודש

וְהִרְיִי בְּנֵי אֲדֹם הַרְיִי בִּמְהָ הֵם – וְהִא כְּךָ
רַבִּים הֵם, אָבָל בֶּל שֶׁאָר הָעָםִים, בְּלָם
מִעֲרָבִים אַלְהָ בְּאַלְהָ, בְּנִים יִשְׁלָמָה וְהָ
בְּעֵם זָה, וְלֹא לְהָ בְּנִים בְּעֵם אַחֲרָא וְלֹא לְהָ
בְּאַחֲרָא. וּמְשׁוּם כֵּד אֵין עַם בְּכֶל הָעוֹלָם
גָּדוֹל וּרְבָב כִּישָׂרָאֵל, עַם נְבָחר וַיְחִידָא,
אַלְהָ בְּאַלְהָ בְּלִי עַרְבּוּבִיא אַתָּה רַבָּת בְּלִיל,
שְׁכַתּוֹב כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לְהָ אַלְהָיהָ

וְבָאֶפֶם לֹאֵם מִחְתַּת רָזוֹן, וּבְדַ אֲיַהוּ אַקְדִּים לְבִי
בְּגִישַׁתָּא, וְעַמָּא לֹא אֲתִין לְצַלְאָה
וְלְשַׁבְחָא לִיהְ לְקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הַזָּא, כְּדִין כֵּל הַהְוָא
שְׁלַטְנוֹתָא דְלַעַילָּא, וְכֵל אַינְזָן מִמְנָנוּ וּמִשְׂרִין
עַלְאַין, בְּלַהּוּ אֲתָבָרוּ (פס"א אַתְעַבָּרוּ) מִהְיוֹא עַלְיִיא
דְמַתְתָּקְנִי בְּתַקְנִי הַהְוָא מֶלֶךְ.

מַאי טַעַמָּא. בְּגַיְן דְּבַהְהִיא שַׁעַתָּא, דִיְשְׁרָאֵל
לְתַתָּא קָא מִסְדֵּרִי צְלוֹתָהּוּן וּבְעוֹתָהּוּן,
וּמִשְׁבְּחָהּוּן לְמַלְכָא עַלְאָה. כֵּל אַינְזָן מִשְׂרִין עַלְאַין,
מִסְדֵּרִין שְׁבָחָין, וּמַתְתָּקְנִין בְּהַהְוָא תַּקְנִין קְדִישָׁא,
בְּגַיְן דִּמְשְׁרִין עַלְאַין בְּלַהּוּ חֶבְרִין אַינְזָן בִּיְשְׁרָאֵל
לְתַתָּא, לְשַׁבְחָא לְקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הַזָּא בְּחִדָּא, לְמַהְנוּ
סְלוֹקָא דְקֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הַזָּא עַילָּא וְתַתָּא בְּחִדָּא.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

מֶלֶךְ הַקְדּוֹשׁ (הַקָּשִׁיט), שַׁהְתַּתְפְּכוּ בַּיּוֹם
וְתַקְוִן לְעַלוֹת לְמַעַלָּה.
וְבָאֶפֶם לֹאֵם מִחְתַּת רָזוֹן – וּבְשָׁהָוָא
מִקְדִּים לְבִית הַבְּנִיסָת וְהַעַם לֹא בָּאים
לְהַתְפֵּלֵל וְלְשַׁבָּח אֶת הַקְדּוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,
או בְּלֹא אַתָּה שְׁלֹטֹון שְׁלָמָעָלה וְכֵל אַתָּם
מִמְנִים וּמִחְנּוֹת עַלְיוֹנִים, בְּלֹם נְשָׁבָרים
(מעברים) מִאַתָּה עַלְיִוִי שְׁמַתְתָּקְנִים בְּתַקְנִי
אַתָּה הַמֶּלֶךְ.

מַה הַטְעָם? מִשּׁוּם שָׁבָאותה שְׁעָה

ובְּכֵד אִינּוֹן מִזְדֶּמֶן לְמַהֲיוֹן חֶבְרִים בָּהּ בִּישראל, וַיַּשְׂרָאֵל לְתַתָּא לֹא אָתֵינוּ לְפִדְרָא צְלוֹתָהּוּן וְבֻזּוֹתָהּוּן וְלִשְׁבָחָא לְמִארִיהּוּן, כְּלֹהוּ מִשְׁרִיּוֹן קְדִישִׁין, שְׁלֹטְנוֹתָא עַלְאָה אָתְבָרוֹ (אתעברו) מַתְקוֹנוֹתָהּוּן, דְּהָא לֹא סְלִקְיָן בְּסְלוּקָא, וְלֹא יְכַלְיָן לְשִׁבְחָא לְמִארִיהּוּן בְּדַקָּא יְאוֹת. בְּגַין דְּשִׁבְחָה דָּקְוִידְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַצְטְּרִיךְ לְמַהֲיוֹן כְּחָדָא עִילָּא וְתַתָּא, עַלְאָין וְתַתָּאִין בְּשִׁעְתָּא חָדָא, וְעַל דָּא מִחְתָּתָ רְזוֹן וְלֹא מִחְתָּתָ מְלָךְ.

וְאַפְּיָלוֹ דְּלֹא אַסְגִּיאֹ בְּבִי בְּגִישָׁתָא, אַלְא עַשְׂרָה, בְּאִינּוֹן עַשְׂרָה מִזְדֶּמֶן מִשְׁרִיּוֹן עַלְאָין, לְמַהֲיוֹן עַמְּהָוּן חֶבְרִים. מַאי טָעֵמָא בְּגַינוּ דָּכְלָתְקוּנִי דְּהָזָא מְלָךְ, אִינּוֹן בְּעַשְׂרָה, וְעַל דָּא דִי בְּעַשְׂרָה, אֵי לֹא אִינּוֹן יְהִיר.

לשון הקידוש

ובשלהם מזדמנים להיות חברים עם אחת, ועל זה מחתת רוזן ולא מחתת ישראל, וישראל למטה לא באים לסדר תפלהם ובקשורתם ולשבח את אדונם – כל הלחנות הקדושים של השלטון העליון נשברים (מעבריהם) מתקוניהם, שחררי לא עולים בעליה ולא יכולים לשבח את רבונם בראווי. משום ששבח הקדוש ברוך הוא צרייכים לדוחות באחד מעלה ומטה, עליונים ותחתונים בשעה

אינם יותר.